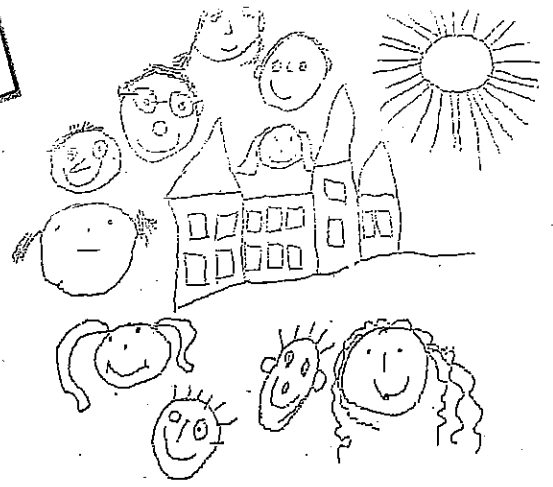

PASACIŅA

Nr.108 2013.gada septembrī

CENA: DIVI PALDIES

www.pasacina.beverina.lv

„PASACIŅA” SEPTEMBRI

✓ *Jau 29.augustā PII „Pasaciņa” uzsāka darbu jaunajā 2013./2014. mācību gadā. Par galvenajiem darba uzdevumiem, pasākumu plānu, dažādām aktualitātēm vecāki uzzināja vecāku kopsapulcē 13.septembrī.*

- PII „Pasaciņa” darbojas piecas dažādu vecuma grupas ar 70 audzēkņiem. Ir 35 puikas un 35 meitenes Obligātajā pirmsskolas izglītībā iesaistīti 28 audzēkņi. Iestādē strādā 11 pedagogi, tai skaitā – logopēds, mūzikas skolotājs un sporta skolotājs. Saimnieciskās lietas kārtro 10 tehniekie darbinieki.
- Klātesošos vecākus un pedagogus uzrunāja Dace Jukāma, Policijas Pārvaldes vecākā inspektore, lai atgādinātu vēlreiz cik svarīga ir drošas vides veidošana un nodrošināšana bērniem.
- Ir veiktas izmaiņas PII „Pasaciņa” Iekšējās kārtības noteikumos kuros iekļauts punkts „Rīcība, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību”.
- Ir pieņemti grozījumi Izglītības likumā, kuros ir definēts valsts, pašvaldības un vecāku atbildības sadalījums mācību līdzekļu finansēšanā. Vecāki nodrošina bērnus ar individuālajiem mācību piederumiem, priekšmetiem un materiāliem sākot ar š.g.1.septembri. Katra konkrētā pašvaldība par līdzekļiem mācību materiālu iegādei ir tiesīga lemt patstāvīgi. Beverīnas novadā ir paredzēti līdzekļi mācību materiālu iegādei.
- Arī šīnī mācību gadā bērni varēs apmeklēt interešu izglītības pulciņus. Darbosies folkloras kopa „Pasaciņa”, dziedāšanas pulciņš un veidošanas pulciņš, kurā bērni strādās ar mālu.
- **Iestādes padomē darboties aicināti:** Dana Jaunskunga, Arnis Gutāns, Ieva un Juris Cīruļi, Jolanta Kupriša, Igors un Evita Zinkeviči, Signe Elme, Vija Niedre, Edijs Liepiņš, Inese Krapāne, Baiba Treimane, Sanita Galvanovska, Ineta Zīdere, Anita Golubovska

„PASACIŅAS” ĪSZIŅAS

✓ *Ir septembris un PII „Pasaciņā” atkal Mākslas dienas. Aizpērn runājām par mākslu vispār, pērn gleznojām un runājām par teātri, bet šogad iepazīstamies ar keramiku – gan podniecību un amatniecību, gan mākslas keramiku. Šis varētu būt kā jauna cikla sākums – stāsti par amatiem, jo ir vēl daudz, ko uzzināt – kā grebji koku, kā kaļ dzelzi. Un ir, taču, mūsu novadā amatnieki, kuri to var pastāstīt un parādīt!*

Bet atgriezīamies pie šogad pieredzētā. Visupirms bērni apmeklēja keramikas darbu izstādi „Pagastmājas” zālē. Tur es – Mūrmuižas bibliotēkas IC vadītāja Gundega Lapiņa – sagaidīju apmeklētājus un pastāstīju, kas tad izstādē redzams un kam jāpievērš īpaša uzmanība. Vispirms pievēršīamies senajai keramikai, vai, pareizāk sakot, Līgas Merginas radītājam seno trauku kopijām. Pataustījām, cik smagi ir trauki, kurus senie cilvēki veidoja piejaucot klāt māla masai sasmalcinātus zvīrgzodus, lai padarītu traukus izturīgus. Uzzinājām, ka trauks top gatavs tikai pēc kārtīgas izkarsēšanās ugunī. Aplūkojām pirkstu atstātos nospiedumus uz trauka sienīnām un salīdzinājām tos ar vēlāka laika izgudrojumu – uz podnieka ripas radītiem traukiem, ko mūsu izstādē var aplūkot Latgales keramiķu „Pūdņiku skūlas” pārstāvju izpildījumā. Kas tad ir „Pūdņiku skūla”? 1989.gada februārī vairāki Rēzeknes podnieka Ēvalda Vasiļevska mācekļi nolēma strādāt kopā, lai saglabātu podniecības amatu no izzušanas. 1990.gada 23.septembrī šī amatnieku grupa tiek apstiprināta kā Latvijas Kultūras fonda kopa ar nosaukumu *Pūdņiku skūla*. Latvijas Kultūras fonda kopa *Pūdņiku skūla* ir radošs kolektīvs, kas rūpējas par tradicionālās podniecības saglabāšanu, nelieto industriālās un keramikas lietotāju veselībai kaitīgās tehnoloģijas. Izstrādājumu apdedzināšanu veic "bedres" tipa malkas keramikas apdedzināšanas cepļos. Kopas veidošanas vadīja pārlicība, ka podniecība ir viens no tiem amatiem, kura radītās materiālās vērtības būtiski ietekmējušas tautas garīgās kultūras veidošanos. Amatnieku meistarība un godaprāts bija un tam jābūt par tautas ētikas neatņemamu daļu.

"PASACIŅAS" ĪSZIŅAS

Trešais izstādes iespaids ir mākslinieces Sarmītes Ozoliņas (1929 – 1994) darbi. Savas dzīves pēdējā posmā Sarmīte Ozoliņa bija Mākslas akadēmijas profesore, keramikas meistardarbnīcas vadītāja, bet darba gaitas ar Mākslas akadēmiju viņa vienojušas 42 gadus – sākumā laborante, asistente, tad pedagoģe, docente, visbeidzot profesore. No 1971.gada viņa bija Ženēvas Vispasaules keramikas akadēmijas Goda biedre (šo lielāko pasaules profesionālo organizāciju pārstāv tikai seši Latvijas keramiķi). Sarmīte Ozoliņa bija viens no tiem keramikas pīlāriem, kas noteica latviešu mūsdienu keramikas izveides principus. Jau 60.gadu sākumā viņa radīja savu virzienu keramikā, tāpat kā Rūdolfis Heimrāts to izdarīja tekstilmākslā. Izstādē aplūkojami tikai nedaudz no S.Ozoliņas darbiem, bet bērniem bija iespēja salīdzināt funkcionālu trauku un iztēles augli, slāpētās keramikas melno krāsu un glazūras trakumu, kā arī neglazētos sarkanbrūnos trauku toņus.

Vēlāk bērni tikās ar podnieci Līgu Merginu un izmēģināja kā tas ir – darboties ar mālu pašiem, bet trešdienas 25. septembra priekšpusdienā tikāmies vēlreiz bibliotēkas telpās, kur projekcijā uz bibliotēkas sienas apskatījām internetā atrodamus sižetus par to kā strādā ar mālu dažādi meistari, kā apdedzina traukus malkas un gāzes krāsnīs. Skatījāmies visu to, ko nevar izstāstīt un parādīt, ko pašiem jāredz. Tā bija jauka Mūrmuižas bibliotēkas, novada kultūras nodaļas un PII „Pasaciņa” sadarbība.

Gumdega Lapiņa

✓ *Trīs dienas PII „Pasaciņa” mazie autori darbojās māla nodarbībās.* Tās nebija tradicionālās apmācību nodarbības. Bērniem tika dota iespēja lēnām sajūst mālu kā materiālu, sākumā netika dots uzdevums veidot kaut ko konkrētu, nebija paraugu un norādījumu. Bija interesanti vērot, kā jaunajos autoros pamazām atrisās varēšana un uzdrīkstēšanās. Pirmie darbi bija brīvs fantāzijas lidojums.

Pēc tam sekoja uzdevums veidot kaut ko kopīgi. Katrs bērns izgatavoja vienu vai divas vēja stabules, kurās skaņa rodas tikai tad, kad tās ir daudzas. „Vēja zvanus” sadzirdēsīm pirms Ziemassvētkiem, kad bērnu darbi būs apdedzināti malkas cepī.

Paldies jaunajiem autoriem par kopīgi paveikto un darbiniekiem par radošo atmosfēru.

Podniece Līga

✓ *Mazo Mākslas dienu ietvaros, bērnodārziņa zālajos, no ziediem un dārza veltēm „uzzīmējās” dažādas glezniņas.* Tas bija izdomas pilns vecāku, bērnu un pedagogu kopdarbs.

Glezniņu mūžs bija īss, bet tās var aplūkot PII „Pasaciņa” mājas lapas galerijās. Ieskatieties, un jūs uzzināsiet arī par citām „Pasaciņas” iemītnieku ikdienas gaitām. Adrese: www.pasacina.beverina.lv

Ineta

SPECIĀLISTA SLEJA

✓ *5-gadīgo bērnu sagatavošanas skolai mērķis ir sekmēt viņu vispārējo attīstību un palīdzēt bērniem veiksmīgi uzsākt skolas gaitas septiņu gadu vecumā.*

Pirmsskolas posms ir bērniības un rotaļu laiks. Pieaugušajiem ir jāprot pieņemt šo rotaļu kā nopietnu bērna darbību, kuras rezultātā bērns apgūst savai pieredzei atbilstošas valodas, literatūras, matemātikas, dabas zinības un citas jomas. Turpinās darbs pie sociālās attīstības, kas ietver sevī jūtīgumu pret apkārtējiem cilvēkiem, izpratni par labo un slikto, saudzīgu attieksmi pret lietām, spēju kontaktēties ar vienaudžiem un pieaugušajiem, kā arī pagaidīt savu kārtu izsakot savu vēlmi un viedokli.

Ir svarīgi, vai bērns ir pozitīvi motivēts mācībām. Sarunas ar 5-6gadīgiem bērniem liecina, ka viņi grib iet skolā, jo vecāki ir nopirkuši ābeci vai mugursomu, bet skola atšķiras no bērnodārza un tie ir tikai ārējie stimuli. Pirmsskolā 5-gadīgam bērnam, iesaistoties sistemātiskā mācīšanās procesā, jāstāpjas ar ļoti daudzām jaunām lietām un parādībām. Šis laiks bērnam ir sarežģīts, jo pilnīgi viss ir mainījies, viss pakļauts noteiktiem uzdevumiem un situācijām,

Kā citus gadus, arī šogad cītīgi darbosimies runas attīstības virzienā:

- **Turpināsim veidot skaņu izrunas kultūru,** kur galvenā loma pieder dzirdes kvalitātei, skaņu saklausīšanai dabā un apkārtņē, runas uztverei ikdienā - vingrināsimies un nostiprināsim visu latviešu valodas skaņu pareizu izrunu, turpināsim apgūt prasmī regulēt balss tembru, skaļumu, intonāciju, iepazīsimies ar patskaņiem, divskaņiem un līdzskaņiem.
- **Paplašināsim un aktivizēsim vārdu krājumu** – vingrināsimies vārdu nozīmju izpratnē un pareizā vārdu lietošanā pēc nozīmes, iesaistot bērnus rotaļās, lasot daļlīteratūru, pēc vērojumiem dabā, rosināsim viņus par redzēto, dzirdēto pastāstīt.
- **Veidosim gramatiski pareizu runu** – vingrināsimies vārdu pareizā izrunā, vienkāršu un saliktu teikumu veidošanā pēc attēla, didaktiskiem materiāliem, rotaļām un rotaļlietām, vingrināsimies runā lietot lietvārdus, īpašības vārdus, prievārdus...

Stāstīt mācīšana - tas ir īsāks vai garāks monologs, kurā jāprot koncentrēt doma uz galveno – mācīsimies monologu veidot izteiksmīgu, ar intonāciju, regulēt balss tempu un skaļumu. Šis runas veids bērniem attīsta domāšanu, jo ir nepieciešams atrast vajadzīgos vārdus un citus izteiksmes līdzekļus lai paustu savu domu.

Lasīt mācīšana. Lasīšanas sākums ir skaņu pasaules uztvere. Skaņu iepazīšana pirmsskolā ir pamats lasītprasmes veidošanai. Vingrināsimies analizēt vārdu sastāvu, nosakot skaņas no kurām vārds sastāv – noteiksim vārda pirmo un pēdējo skaņu, analizēsim un sintizēsim visas saklausītās skaņas konkrētā vārdā, dalīsim vārdus zilbēs, iepazīsimies ar skaņas apzīmējumu – burtu.

✓ *Par Mazajās Mākslas dienās redzēto, dzirdēto, sajūsto, izbaudīto, izzināto sešgadīgo grupas audzēkņu stāsta tā:*

Estere: Mēs bijām uz māla izstādi skatīties visādus traukus visādās krāsās. Mēs varējām skatīties, bet nevarējām aizmigt, jo varēja saplīst. Dāvis nesa māla gabalu kam virsū bija kaķa pēdiņas un mēs visi to pataustījām. Tās ķepiņas bija radušās kad kaķis iekāpa mīkstā mālā. Mēs bērnodārzā arī varējām mālā iespiest ar kociņu, ievilkt svītriņas, jo māls bija mīksts. Bibliotēkā mums stāstīja un rādīja no interneta uz sienas kā citi taisa māla lietas.

Linda: Pa priekšu mēs bijām uz Pagastmāju apskatīties māla traukus ko taisīja Gundegas mamma un tā Līga, kas mums mācīja taisīt no māliem visu ko bērnodārzā. Es izveidoju aplīšus un virsū sirsniņas. Bibliotēkā mums parādīja video kā mālu meistari taisa traukus.

Daniels: Bibliotēkā mums uz sienas dators parādīja kā taisa no māla visādas vāzes un bļodas un citādus traukus. Rādīja Ameriku, kur onkulis ar kāju sita pa ratu un aplis griežas, un taisīja vāzes. Izstādē bija salikti trauki uz zemes un galdiem. Mēs tos paskatījāmies. Tie bija melni un krāsaini. Līga taisīja melnos. Tur bija arī māla vista un ezis. Pats no māla iztaisīju četrstūri un vēja zvanu, un apaļo zvanu.

Roberts: Mēs redzējām ķieģeli ar ķepiņām un laimīgais Dāvis to varēja nest uz izstādi. Mēs tur redzējām daudzas māla lietas. Tās bija Gundegas mamma un Līgas lietas. Bibliotēkā redzējām kā citi taisa mālu. Tur rādīja to ļoti ātri, bet ar mālu nevar strādāt ātri. Līga, Silvijas puķu grupiņā, mums iemācīja taisīt vēja zvanus.

Orlando: Pagastmājā Gundega mums parādīja un visu izstāstīja par mālu. Uzzinājām ka no māla var dabūt melnus traukus un var arī krāsainus un gludus. Lai māls būtu gatavs, to liek ceplī un karsē. Redzējām bļodu ar āboliem, lielu, lielu vāzi ar acīm. Citu reizi bērnodārzā, vecajā grupiņā, paši darbojāmies ar mālu. Mēs taisījām bumbiņas, tad ar pirkstiem izlīdzinājām. Bet, smieklīgi bija, kad zvaniņā ”iemūrējām” salvetē iefītu māla bumbiņu. Tā pēc tam skanēs.

Arta: Bibliotēkā mums rādīja visu ko par mālu. Rādīja paātrināti, lai cilvēki ātrāk to varētu redzēt. Rādīja kā traukus taisa ar ripu. Mīna ar kāju lai ripa griežas, bet citreiz to darbināja elektrība un ripa kustējās. Lai māls nepaliktu mīksts – jāliek ugunī, karstumā. Rādīja visādas skaistas māla lietas, ko var pagatavot. Mēs jau Pagastmājā arī redzējām krūzītes un bļodiņas un lielās bļodas uz akmeņiem. Paši mēs bērnodārzā arī strādājām ar mālu. Rokas varēja viegli nomazgāt, tikai no sākuma likās, ka nevarēs.

Egija: Bibliotēkā redzēju kā cilvēki veido mālu. Viens taisīja lielu pudeli. Mēs skatījāmies lielo video, bet Gundega – mazo. Redzējām arī Līgu, kura mums deva ar māliem strādāt. Viņa bija video un darbojās ap traukiem.

✓ *Kādā vēsā septembra nogales dienā 4.grupiņas bērni devās ciemos pie Ances.*

Gājām pa līkumotu taku, kas vijās pa mežu, gar Miegupītes krastu uz „Briežu” mājām. Meža malā mūs sagaidīja Ances tētis, mammīte, brālis un citi mūsu grupiņas bērnu vecāki.

Ances tētis Juris ir z/s „Brieži” saimnieks. Viņš noņēma elektrisko ganu, lai mēs tiktu iekšā govju aplokā. Tajā ganījās raibas gotiņas un stāvēja stalts zirgs, ar savu saimniecī Martu.

Ances tētis mūs aicināja doties *Mūža mežā* - lielā kukurūzas laukā. Lai mēs neapmaldītos, kukurūzas laukā ar sarkanu pavedienu bija iezīmēts ejamais ceļš. Ejot pa labirintu, ieraudzījām kaut ko košu. Kas tas? Maisiņā - baranciņas! Kas tās tur salicis, vai Rūķis?

Izstaigājušies pa vareno kukurūzu, apskatījuši meža rukšu nedarbus, saimnieks mūs aicināja uz blakus esošo gravu. Tur atkal pārsteigums - ierīkotas troses šļūkšanai, bet pļaviņā visi var pamēģināt jāt ar zirgu. Ances iedrošināts, Markuss dodas pirmais troses ceļā. Arī pārējiem acis mirdzēt mirdz un lielais augstums, ātrais nobrauciens nu nemaz neliekas bailīgs. Šūpošanās virs Mīļuma upītes ir tik iespaidīga! Kāpšana stāvajā Miegupes gravas kalnā dod siltumu kaulos. Zirga mugurā ar visiem gribas pabūt vēl otru reizi.

Pēc lielās darbošanās tikām aicināti uz „Briežu” mājām. Bet pa ceļam - vēl viens pārsteigums! Tīruma malā tiek atrasta „Slepena karte”. Tajā uzrakstīta teika, kas stāsta, ka reiz senos laikos pie Miega un Mīļuma upes mežā klejojuši trīs drosmīgi bruņinieki. Viņi savus dārgumus nolēmuši nenest līdz, bet aprakt zem ozola saknēm. Nu jāmeklē tie dārgumi. Nez no kurienes arī lāpsta pa ķerīenam! Kur lai rok? Arī tas kartē norādīts - lielā ozola tuvumā. Meklējām, meklējām...un atradām zem akmeņiem slēptuvi. Tas arī vēl nebija viss... Atkal jauni uzdevumi - jāpietupstas tik reižu, cik katram gadu. Jāatbild uz jautājumiem - Kādus meža zvērus un putnus mēs zinām? Kādi meža zvēri un putni bojā sējumus? Kad viss izdarīts, atminēts tikai tad dārgumi ir mūsu! Dārgumus salikuši kabatās, ejam salauzt kukurūzas vālītes.

Bet tad vēl nav miera! Ja jau esam atnākuši uz saimniecību, kur gotiņas dzīvo, jāiet tās skatīt! Esam atnākuši īstajā laikā, kad gotiņas tiek slauktas. Nu atkal ir ko skatīties! Vēl ejam uz otru kūti - skatīt mazos raibos teliņus.

Pēc redzētā nu gan jāiet sasildīties un piknikot. Ances vecāki savas mājas verandā ir uzklājuši gardumu galdu. Medus un piens garšo dikti labi. Arī pārējie našķi pēc lielās darbošanās pazūd visai ātri. Nemaz uz mājām negribas iet. Ārā jau tumsiņa, vai ceļu atradīsim?

Mīļš, liels, sirsniņš PALDIES Ievas un Jura Cīruļu ģimenei par jauko pēcpusdienu un vecākiem, kas atrada laiku pabūt kopā ar saviem bērniem.

✓ Šī vasara man bija piepildīta ar visdažādākajiem iespaidiem un pozitīvām emocijām. Darbs mijās ar atpūtu un kas var būt labāks par to!

Atvaļinājumu iesāku ar zemeņu lasīšanu „Svitkās” un noslēdzu ar saulainām dienām Duntē, Vidzemes jūrmalā. Bet vispirms Dziesmu un deju svētki - neaizmirstama, emocijām pārpildīta nedēļa Rīgā kopā ar Kauguru pagasta deju kolektīvu „Mūri”.

Šovasar kā audzinātāja darbojos arī divās bērnu mākslas nometnēs Kauguros un Vaidavā. Kopā ar mākslinieku Jāni Anmani un citiem mākslas cilvēkiem, palīdzēju radoši izpausties topošajai mākslinieku paaudzei vecumā no 4 līdz 16 gadiem.

27.jūlijā man bija iespēja piedalīties pasākumā „Ievas nometne dodas ciemos” Valmierā un pabūt kopā ar vēl 59 sievietēm, kurām sevis veltīšana citiem ir ikdiena. Mēs tikāmies ar žurnāla *IEVA* galveno redaktori Initu Silu, piedalījāmies psiholoģes Kristīnes Makas iedvesmojošā lekcijā un spontānā gleznošanas nodarbībā mākslas terapeites Daces Visnolas pavadībā, kā arī pirmo reizi saņēmām padomus no stila ekspertes Unas Bernatovičas. Noslēgumā mūs visas pārsteidza Normunda Rutuļa dziesmas un dejas.

Šo pozitīvo emociju varā jau pēc trīs dienām devos desmit dienu ilgā ceļojumā uz Īslandi. Joprojām manī mājā neapkrastāmas sajūtas, kas radās ceļojot pa šo valsti. Geizeri, dusoši vulkāni, ūdenskritumi, okeāns, zilā lagūna, kanjons, gludi, kalnup vedoši ceļi... Tur spēcīgi sajūti, cik daba ir varena un cilvēks tāda niecība vien ir.

✍ *Ērika*

✓ Šovasar man tika dota iespēja pabūt modeles lomā un piedalīties jūlija raidījumā "Stila padomi kopā ar TC "Valleta". Tas ir raidījums, kas iepazīstina ar aktuālākajām modes tendencēm un sniedz padomus, kā vienu kvalitatīvu un vienmēr aktuālu apģērbu, vai, šinī raidījumā, zamšādas laiviņas krēmkrāsā - iespējams kombinēt dažādos veidos, radot atšķirīgus tēlus dažādām dzīves situācijām.

Man izveidoja un es nodemonstrēju četrus dažādākus tērpu komplektus. Šovasar es vēlējos doties ceļojumā, tāpēc man vislabāk patika tieši šim gadījumam stilistes Inetas Zariņas izvēlētais tērps, kā arī ekstravagantais tērps no kleitas un legingiem ar zvērādas apdruku.

Es uzzināju daudzas jaunas lietas, kā arī to, ka man pietāv apģērbi, ko nekad agrāk nebiju iedomājusies vilkt mugurā, piemēram, garie svārki.

Filmēšanas diena bija patīkama, jauniem iespaidiem un piedzīvojumiem bagāta. Iedvesmojošie un izglītojošie ieteikumi palīdzēja izprast, kā turpmāk pareizi veidot savu garderobi.

TC „Valleta” veidotos raidījumus var noskatīties arī YouTube.

✍ *Ilona*

2. grupiņas bērni PALDIES saka:

- *Jūzepa mammītei* par medu kārumam un interesantā dizainā veidotajiem soliņiem!

3. grupas bērni savu PALDIES teic:

- *Robija tētīm* par vitamīnu pilnajiem āboliem!
- *Lauras mammītei* par ziediem
- *Maira R.* māmiņai par salvešu krājuma papildināšanu

4. grupiņa PALDIES saka:

- *Alises Rūķim* par burtu grāmatas sagādāšanu
- *Kates mammītei* par uzlīmju dāvinājumu
- *Elzas māmiņai* par veselībai noderīgām lietām

5. grupa PALDIES teic:

- *Dāvja ģimenei* par jaukajām grāmatām, garšīgajiem āboliem, Betmena masku un roku lellēm!
- *Reda ģimenei* par āboliem un plūmēm!

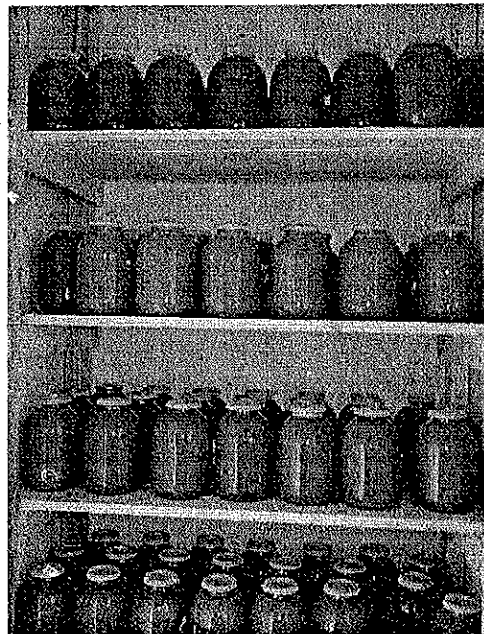
6. grupiņas PALDIES:

- *Adrijas un Sindijas vecākiem* par papīriem un krāsojamām lapām darbībām brīvajos brīžos
- *Adrijas māmiņai* par mālu
- Par āboliem un bumbieriem *Rasmai, Taņtīm, Ievai un Emīlijas ģimenei*

✓ LIELAIS PALDIES:

- *visiem ābolu devējiem* akcijai „Spiežam ābolu sulu!”
- *Mikusa mammītei* par darba organizāciju
- „*Ezerciemū” māju saimniekam* par izturību!
- *Silvijai* par sulas transportēšanu
- *Larisai un Tatjanai* par sulas sagatavošanu!

Rezultāts: 249 litri ābolu sulas!

Inetas foto

✓ PALDIES *Līgai Merginai* un *Gundegai Lapiņai* par atbalstu Mazo Mākslas dienu norisē!

✓ PALDIES *visiem lielajiem un mazajiem pirkstiņiem:* par zīļu lasīšanu!

SPECIĀLISTA SLEJA ☀☀☀☀

Rakstīt mācīšana – burtu elementu rakstības apguve. Šo darbu veiksīm darba lapās un zīmēšanas nodarbībās. Gribu atzīmēt, ka ne jau kvantitatē ir nozīme, bet gan paveiktā darbiņa kvalitātei. Pirmajā pusgadā bērni darbosies baltās papīra lapās, otrajā pusgadā – iepazīsimies ar līnijām.

Visi radošie darbi un praktiskās darbības ko bērns veic ikdienā, sekmē rokas pirkstu muskulatūras attīstību, kas ir pamatā veiksmīgai rakstītprasmes veidošanai. Rakstīšana prasa nopietnu bērna piepūli, jo sīkā roku un pirkstu muskulatūra vēl nav pilnībā attīstījusies un tāpēc izmantojam atslodzes momentus – vingrinājumus plaukstas muskulatūras atpūtināšanai. Rakstīt mācīšana cieši saistīta ar rakstāmpiederumu pareizu satvērienu un sēdēšanu pie galda, tāpēc pieaugušajiem ir jāseko līdzi lai pareiza sēdēšanas poza pasargātu bērna mugurkaulu no skoliozes un acis no tuvredzības veidošanās. Šiem nosacījumiem ir jāseko līdzi arī mājās.

Lasītprasmes apgūšanai izmantosim Margaritas Stārestes grāmatu „Pasaku ābecīte” un materiālus, kas paredzēti veiksmīgai rakstu vingrinājumu apguvei.

Ļ. Vigockis ir teicis: „Lasīt nevar iemācīt gadu vecam bērnam. Bērnam nevar sākt mācīt rakstīt triju gadu vecumā. Ir nepieciešama noteiktu psihisko funkciju brieduma pakāpe, lai mācīšanās kļūtu iespējama. Ja bērnam šīs funkcijas ir attīstījušās vajadzīgā pakāpē, ja viņa atmiņa ir sasniegusi tādu pakāpi, ka viņš var atcerēties alfabēta burtu nosaukumus, ja atmiņa ir attīstījusies tiktāl, ka bērns kādu laiku var koncentrēties nodarbībai, kas viņam šķiet neinteresanta, ja domāšana ir nobriedusi tiktāl, lai viņš saprastu skaņu un rakstīto zīmju saistību, kuras simbolizē šīs skaņas, tad bērns ir pietiekami attīstījies un var mācīties rakstīt.”*

Cienījamie vecāki! Aicinu Jūs uz kopīgu sadarbību un atsaucību, lai gala rezultātā Jūsu bērns apgūtu burtu, vārdu un vēlāk grāmatu lasīšanas prasmi!

*Izmantotā literatūra: „Es gribu iet skolā” rokasgrāmatu skolotājiem.

 Daira

✓ Pirmsskolas vecuma bērni matemātiskos priekšstatus apgūst darbojoties praktiski, atbilstoši iekārtotā rotaļu vidē, kā arī speciāli organizētās rotaļnodarbībās, kurās, izmantojot dažādas sajūtas (redzi, dzirdi, tausti) topošie skolēni mācās skaitīt, atņemt, salīdzināt, orientēties plaknē, laikā, mācās mērīt, iepazīt ģeometriskās figūras.

5-gadīgo bērnu grupā nodarbības ar skaitļiem notiek katru nedēļu. Galvenais uzdevums šajā vecumā bērniem ir iegūt stabilas skaitīšanas iemaņas 10 apjomā. Salīdzinot daudzumus, kas izteikti ar blakusskaitļiem, bērni pakāpeniski sāk saprast, ka katrs nākamais skaitlis saistīts ar iepriekšējo un veidojas pieliekot tam vienu klāt. Viņiem veidojas izpratne, ka noņemot vienu priekšmetu no grupas, iegūst iepriekšējo skaitu. Vērojot šo darbību praktiski, bērni paši nonāk pie šāda vispārinājuma.

SPECIĀLISTA SLEJA ☀☀☀☀

Salīdzinot daudzumus, bērni uzzina kurš no blakusskaitļiem ir lielāks vai arī mazāks par otru un kā no šīs nevienlīdzības paši var izveidot vienlīdzību, izmantojot divējādus paņēmienus – no lielākā priekšmetu skaita noņemot vienu, vai arī mazākajam skaitam pievienojot vienu. Atkārtoti skaitot un novērojot daudzumus, sastādot tos pēc parauga un nosauktā skaitļa, bērni iegūst izpratni ka skaits nav atkarīgs no priekšmetu veida, izvietojuma, lieluma vai krāsas.*

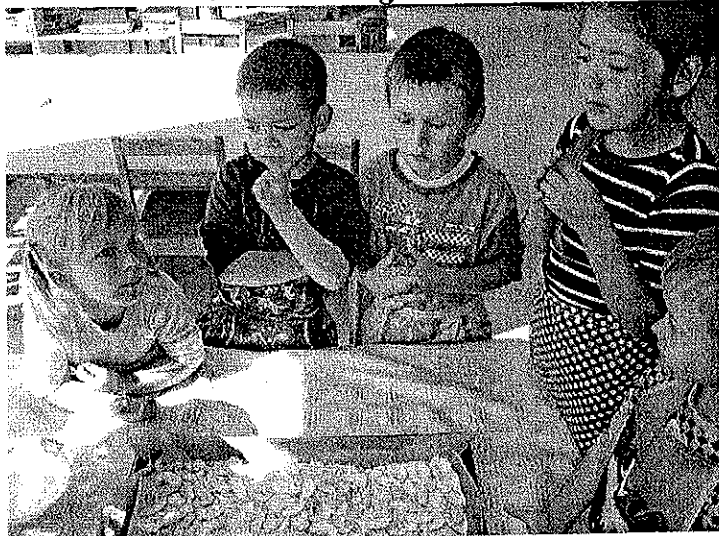
Kad bērni ir apguvuši jēdzienu „skaitlis”, to paplašinām, iepazīstinot viņus ar jēdzienu „skaitļa sastāvs”. Bērni uzzina, ka šīs matemātiskās sakarības sastopamas apkārtņē, piemēram, ja piecas dažādu krāsu kļavu lapas saliek rindā, viņam veidojam izpratni, ka skaitlis 5 sastāv no pieciem vieniem.

Šinī vecumā veidojam arī priekšstatu par kopām un vispārināšanu. Piemēram, uz galda saliek rotaļu automašīnas un starp tām vienu grāmatu. Sarunā noskaidrojam, ka tie ir transporta līdzekļi un grāmata šajā kopā neiederas. Bērni sāk saprast, ka gliemežvāki, akmentiņi, čiekuri tiek apvienoti vienā kopīgā nosaukumā – dabas materiāls. Tātad, vispārinātais nosaukums ietver sevī daudzus sīkāk izdalāmus priekšmetus un materiālus. Savukārt, darbojoties ar dažādiem priekšmetiem un materiāliem, rodas sapratne par to daudzveidīgajām īpašībām. Mācoties sadalīt priekšmetus apakškopā pēc krāsas, lieluma, nosaukuma un citām pazīmēm, bērni ievēro to kopīgās un atšķirīgās pazīmes. Piemēram, darbojoties ar koku lapām, veidojas priekšstats par dažādu lapu īpašībām pēc kurām tiek veidotas apakškopas – pēc piederības koku sugai, pēc krāsas, formas, lieluma...

Ikdienā, vērojot apkārtņi, mēs ar matemātikas elementiem sastopamies ik uz soļa – kokus salīdzinām pēc resnuma, augstuma, saskaitām pa ceļu ejošos cilvēkus vai braucošās automašīnas, salasām akmentiņus pēc norādītā skaita ...

*Izmantotā literatūra: A.Ļevšina "Nodarbības ar skaitļiem bērnu dārzā"

Cik ābolus sagriezām ābolkūkai?

 Daces teksts un foto

„PASACIŅAS” VALODIŅA ☺☺

☺ Piecgadnieki, priekšautos un lakatos satērpušies, piepalīdz auklītei pie pusdienu nešanas. Ienākot virtuvē Kristiāns paziņo:

- Mēs šodien esam šefpavāri!

☺ Sandijs /5.g.v./ cītīgi ēd zupu, tad pārjautā Ingai:

- Vai tajā zupā ir arī *paprikoze* /paprika/?

☺ Piecgadnieki iet pastaigā. Pretī nāk vecmāmiņa ar mazdēliņu. Mazais puika priecājās par satiktajiem bērniem. Tomass nosecina:

- Viņš jau vēl maziņš. Viņš ir bēbīšveidīgais...

☺ Sešgadnieki risina sarunu par latviešu valodu un arī par citu tautu valodām. Arta:

- Es esmu bijusi Rīgā un tur runā *rīdziski*!

☺ Sešgadnieki pie afišu dēļa lasa afišas:

- Koncerts Valmieras kultūras centrā. Spēlēs grupa „Klaidonis”.

Roberts interesējas:

- Bet kur viņi klaiņos?

„PASACIŅAS” darbiņi oktobrī

Aplūkojamās tēmas:

Rudens dārzā

Rudens garšu laboratorija

Vēlu, vēlu rudenī...

✓ **Zobi kā krellītes** – zobu higiēnista apciemojums 02.10. un 03.10.plkst.9.00

✓ **Ķiplociņš lielveikalā** – muzikāla izrāde 04.10.plkst 11.00

✓ **Ejam skrieties ar vēju!** – kross čaukstošās lapās 10.10.

✓ Iestādes padomes sēde - 23.10.plkst.16.30

✓ **Riču-Raču** – visādas spēles kopā ar vecākiem no 01.10.

✓ **Palasi man grāmatiņu** – grāmatu lasīšanas pēcpusdienas no 01.10.

✓ **Zīmējam Ziemassvētku kartiņas** Valmieras Novada fonda labdarības akcijai

✓ Uzsākam dalību ZAAO un citos vides projektos:

• *Vācam makulatūru!*

• *Vācam izlietotās baterijas!*

SVEICAM

Pēc asterēm septembris smaržo,

Pēc rudens skumjām mazliet,

Vējš dārzos ābolus garšo

Un kopā ar gājputniem dzied.

Tev arī viņš dāvina dziesmu,

Kas piederēs Tev arvien,

Jo Tavu mūžu kā liesmu

Laiks zelta kļavlapās sien

/K.Apšukrūma/

DZIMŠANAS DIENĀ

DAIRU MELBĀRDI	04.09.
ALEKSU SKINTEJU-ĀBOLIŅU	05.09.
ESTERI BUKU	10.09.
SANDIJU OZOLIŅU	10.09.
DANIJU DOŅECU	12.09.
MARKUSU KALNIŅU	15.09.
TOMU ZINKEVIČU	16.09.
ANITU GOLUBOVSKU	16.09.
EDUARDU MELNGĀRŠU	22.09.
KRISTIĀNU SPALVIŅU	23.09.
SILVIJU SERMULI	29.09.

EMĪLU DZĒRVE-TĀLUDU	01.10.
JĀZEPU GALVANOVSKI	05.10.
KRISTIĀNU DEIVIDU IESALIŅU	09.10.
RAIVO MARKUSU BĒRZIŅU	14.10.
LARISU AKULOVU	23.10.
TATJANU SAVURENKOVU	25.10.
INGU TŪTINU	26.10.
INGU DZĒRVE-TĀLUDU	29.10.

VĀRDA DIENĀ

SENDIJU	14.09.
RAULU	25.09.
MIKU	29.09.

ELZU	03.10.
ARVI	10.10.
DAIGU	16.10.
ELĪNU	19.10.